

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

2023/0264(BUD)

30.8.2023

MIŠLJENJE

Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

upućeno Odboru za proračune

o nacrtu općeg proračuna Europske unije za finansijsku godinu 2024. – svi
dijelovi
(2023/0264(BUD))

Izvjestitelj za mišljenje: Pascal Canfin

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. naglašava da proračun Unije za 2024. dolazi u ključnom trenutku, i u pogledu ostvarivanja strateških ciljeva Unije, kao što je provedba europskog zelenog plana i geopolitička situacija s obzirom na aktualnu rusku ratnu agresiju u Ukrajini, i u pogledu kraja devetog parlamentarnog saziva Europskog parlamenta i mandata Komisije;
2. naglašava da je Unija, usprkos tome što se suočila s dosad nezabilježenim okolnostima ničim izazvane i neopravdane ruske ratne agresije protiv Ukrajine, pandemije bolesti COVID-19 i prirodnih katastrofa, odlučno odgovorila i brzo upotrijebila proračun Unije kao jedan od svojih ključnih alata;
3. ističe da su klimatske promjene i gubitak bioraznolikosti najveća složena prijetnja dugoročnoj sigurnosti Unije, uključujući sigurnost opskrbe hranom, te da dodatno potiču inflacijske pritiske; naglašava da će ubrzavanje zelene tranzicije ojačati dugoročnu stratešku autonomiju, gospodarsku sigurnost i otpornost Unije te poboljšati dobrobit njezinih građana;
4. naglašava da je prilagodbu klimatskim promjenama važno uključiti u sve relevantne politike i programe koje financira Unija kako bi se omogućio brz odgovor na krizne situacije kao što su nedavne poplave, požari, pandemije i drugi nepredviđeni događaji; ističe trajnu važnost osiguravanja odgovarajućeg financiranja Mechanizma Unije za civilnu zaštitu kako bi Unija bila u stanju odgovoriti na takve hitne situacije; naglašava da se potrebno bolje pripremiti za klimatske katastrofe i to jačanjem kapaciteta za prilagodbu i uvođenjem mjera za prilagodbu klimatskim promjenama na razini Unije, uključujući testiranje na stres otpornosti ključne infrastrukture od europske važnosti u odnosu na scenarij globalnog zagrijavanja od 1,5 do 4 °C kako bi se smanjila ranjivost na učinke klimatskih šokova; ističe da je potrebno prepoznati važnost koju programi Unije imaju u osiguravanju ulaganja i potpore za sprečavanje zdravstvenih kriza i jačanje otpornosti Unije;
5. podsjeća da bi Mechanizam za oporavak i otpornost trebao doprinijeti uključivanju bioraznolikosti i klimatskih mjera u politike Unije, omogućivanju pravedne tranzicije i financiranju oporavka od pandemije te modernizaciji i pripravnosti sustava zdravstvene zaštite; poziva Komisiju i države članice da osiguraju potpunu provedbu plana REPowerEU kako bi se ubrzalo uvođenje obnovljivih izvora energije i povezanih tehnologija u cilju ubrzavanja zelene tranzicije i okončanja ovisnosti o ruskim fosilnim gorivima;
6. ističe da je potrebno osigurati da se načelo nenanošenja znatne štete uključi u sve aktivnosti Unije izvršenjem proračuna prema prijedlogu Komisije o izmjeni Financijske uredbe u skladu s obvezom održivog financiranja i zelene tranzicije koju je Unija preuzela;
7. ističe prekograničnu prirodu okolišnih i klimatskih izazova te potrebu za koordiniranim pristupom; podsjeća da je hitno potrebno obnoviti prirodni kapital Ukrajine te naglašava

da su proračun Unije za 2024. i Višegodišnji finansijski okvir (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. ključni za održavanje vodstva i vjerodostojnosti Unije u području klime u odnosu na međunarodne partnere;

8. naglašava da bi proračun Unije za 2024. trebao zadržati zelenu tranziciju kao jedan od svojih prioriteta i biti uskladen s ambicijama Unije da postane klimatski neutralna najkasnije do 2050. te s njezinim međunarodnim obvezama, osobito s Pariškim sporazumom i Sporazumom Kunmin–Montreal, te znatno doprinijeti provedbi europskog zelenog plana i Osmog programa djelovanja za okoliš;
9. ponavlja svoj poziv na postupno ukidanje štetnih subvencija i na usklađenost svih fondova i programa Unije; ustraje u tome da projekti i programi koji nisu u skladu s ciljem ograničavanja globalnog zatopljenja na temperaturu ispod 1,5°C ni s ciljem zaustavljanja i preokretanja trenda gubitka bioraznolikosti ne bi smjeli biti prihvativi za potporu iz proračuna Unije;
10. naglašava da je potreban kontinuirani rad na postizanju ciljeva uključivanja klimatskih pitanja i bioraznolikosti, koji su utvrđeni u Međuinstitucijskom sporazumu od 16. prosinca 2020., u proračun Unije i rashode Instrumenta Unije za oporavak te poziva da se prilikom izrade proračuna za 2024. uloži više truda kako bi se postigle te razine potrošnje; žali što Komisija još uvijek nije objavila metodologiju za *ex ante* označivanje rashoda koji doprinose zaustavljanju i preokretanju trenda gubitka bioraznolikosti; ističe da se u okviru proračuna Unije za 2024. moraju uložiti dodatni napori kako bi se osiguralo postizanje ciljeva potrošnje u području bioraznolikosti za 2026. i 2027.; ističe da nedostatak sredstava za financiranje bioraznolikosti u razdoblju od 2021. do 2030. iznosi oko 18,69 milijardi EUR godišnje¹ i da bi ga trebalo što prije otkloniti; poziva Komisiju da pažljivo uzme u obzir zaključke Tematskog izvješća 09/2022 Europskog revizorskog suda naslovljenog „Potrošnja sredstava u području klime u okviru proračuna EU-a za razdoblje 2014. – 2020.”, kao i reviziju uspješnosti iz studenoga 2022.;
11. prima na znanje procjene Komisije na temelju *ex ante* metodologije da će ukupna finansijska sredstva za borbu protiv klimatskih promjena u proračunu Unije doseći 58 134 milijuna EUR, što predstavlja udio od 31,9 %; sa zanimanjem iščekuje da Komisija 2023. predstavi metodologiju za praćenje rashoda povezanih s borbot protiv klimatskih promjena, koji se temelje na učinku (prema učinku emisija CO₂), kao nadopunu metodologiji koja se temelji na namjeri (korištenjem klimatskih koeficijenata Unije); poziva na daljnji rad na razlikovanju ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, kako je definirano u Međuinstitucijskom sporazumu;
12. naglašava da je potrebno osigurati dosljednost između financiranja u području klime i bioraznolikosti te poziva Komisiju da prilikom predstavljanja nacrta proračuna objavi količinu i udjele rashoda koji će doprinijeti obama ciljevima po programu;
13. pozdravlja činjenicu da je Komisija dodatno razvila metodologiju za praćenje izdataka za rodnu ravnopravnost u VFO-u za razdoblje 2021. – 2027., u kojoj se razmatraju

¹ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/793eb6ec-dbd6-11ec-a534-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-258471562>

oblikovanje politika i dodjela sredstava te se posebno predviđa *ex post* procjena utjecaja na rodnu ravnopravnost na detaljnijoj razini i izvješćivanje o količinama; poziva Komisiju da holistički procijeni utjecaj na rodnu ravnopravnost i omogući dostupnost svih relevantnih podataka za praćenje;

14. pozdravlja dogovore koje su suzakonodavci postigli u pogledu velikog dijela predmeta iz paketa „Spremni za 55 %”; poziva Komisiju i države članice da održe i dodatno ojačaju zamah i postignuća za potpunu provedbu tog paketa; pozdravlja reviziju zakonodavstva Unije o farmaceutskim proizvodima; podsjeća na to da Unija treba rješavati probleme manjka lijekova i uskih grla u lancima opskrbe; podsjeća na to da su sustavi zdravstvene zaštite u Uniji preopterećeni od pandemijskih godina; poziva na veće javno ulaganje u rješavanje nezadovoljenih medicinskih potreba u Uniji i razvoj antibiotika nove generacije;
15. naglašava važnost stalne potpore proračuna Unije za agencije Unije čija uloga postaje sve važnija u ovim vremenima dosad nezabilježenih okolnosti; podsjeća da agencije Unije čije su aktivnosti u nadležnosti Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (EEA, ECHA, EMA, ECDC i EFSA) moraju imati odgovarajuća finansijska sredstva i osoblje kako bi se pravilno ispunile nove mjere predviđene u okviru usvojenih i predstojećih prijedloga; naglašava da bi smanjenje broja zaposlenih u tim agencijama Unije moglo ugroziti, među ostalim, ostvarenje europskog zelenog plana ili uspješno upravljanje rizicima za javno zdravlje te stvaranje europske zdravstvene unije, koja se temelji na europskom prostoru za zdravstvene podatke;
16. podsjeća da je u proračunu Unije za 2024. potreban godišnji proračun usklađen s provedbom strategije za bioraznolikost do 2030., strategije „od polja do stola”, akcijskog plana za kružno gospodarstvo, strategije održivosti u području kemikalija i akcijskog plana za nultu stopu onečišćenja; u skladu s time poziva da se poveća proračunska potpora za novi program LIFE i Fond za pravednu tranziciju kao i za sve druge programe kojima se podupire i štiti očuvanje prirode;
17. naglašava da je važno povećati održivost i otpornost zdravstvenih sustava te istodobno smanjiti razlike u jednakom i pravednom pristupu zdravstvenoj skrbi i lijekovima; naglašava da bi rashodi za zdravstvo trebali slijediti pristupe „jedno zdravlje” i „zdravlje u svim politikama”; uviđa važnost koju programi Unije imaju u osiguravanju ulaganja i potpore za sprečavanje prekograničnih zdravstvenih kriza i jačanje otpornosti zdravstvenih sustava i infrastrukture; naglašava da je potrebno nastaviti s borbotom protiv raka u Uniji u skladu s planom za borbu protiv raka i osiguravanjem odgovarajućeg financiranja, sa snažnim naglaskom na mjerama kojima se ostvaruju konkretni rezultati za građane; poziva na daljnje djelovanje i financiranje radi rješavanja problema povezanih s antimikrobnom otpornošću;
18. poziva na to da se u proračunu Unije za 2024., uz program „EU za zdravlje”, poveća razina potpore europskoj zdravstvenoj uniji; naglašava da bi trebalo dodijeliti dostatna sredstva za povećanje ulaganja u istraživanje i razvoj u području zdravstva, među ostalim u poboljšanje pripravnosti na pandemije i upravljanja njima; ponovno izražava zabrinutost i žali zbog toga što je više od 50 % proračuna programa „EU za zdravlje” dodijeljeno za operativne rashode Komisijina tijela za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize (DG HERA) te naglašava da je važno odgovarajuća sredstva dodijeliti

za aktivnosti predviđene Uredbom „EU za zdravlje”; naglašava važnost poboljšanog sustava vlastitih sredstava Unije kako bi se financirali ciljevi Unije u području zdravlja, okoliša i klime te doprinijelo povratu duga u okviru instrumenta NextGenerationEU; pozdravlja dogovorene povezane odredbe koje se, među ostalim, odnose na sustav EU-a za trgovanje emisijama (EU ETS) i mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM) te poziva države članice da što prije usvoje novi paket o vlastitim sredstvima, koji je Komisija predložila 14. prosinca 2021.; poziva na to da se u predstojećem drugom paketu vlastita sredstva Unije jače povežu s okolišnim i klimatskim politikama;

19. naglašava da treba razmotriti dodatne mjere potpore za jačanje strateške neovisnosti Unije te smanjenje njezine ovisnosti o trećim zemljama u vezi s proizvodnjom ključnih lijekova;
20. naglašava da je proračun Unije središnji element tranzicije te da je ključan za stvaranje zelenije, održivije, otpornije, konkurentnije i društveno uključivije Unije u kojoj je pristup zdravstvenoj skrbi pravedan i univerzalan.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	29.8.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0: 57 5 6
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Maria Arena, Traian Băsescu, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Agnès Evren, Hélène Fritzon, Malte Gallée, Gianna Gancia, Teuvo Hakkarainen, Anja Hazekamp, Martin Hojsík, Jan Huitema, Karin Karlsbro, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Javi López, César Luena, Marina Mesure, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolores Montserrat, Ville Niinistö, Nikos Papandreou, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Erik Poulsen, Frédérique Ries, Sándor Rónai, Maria Veronica Rossi, Silvia Sardone, Christine Schneider, Ivan Vilibor Sinčić, Maria Spyrački, Nils Torvalds, Edina Tóth, Achille Variati, Petar Vitanov, Mick Wallace, Pernille Weiss, Michal Wierzik, Anna Zalewska
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Stefan Berger, Asger Christensen, Christophe Clergeau, Margarita de la Pisa Carrión, Nicolás González Casares, Max Orville, Massimiliano Salini, Christel Schaldemose, Susana Solís Pérez, Nicolae Ștefanuță, Sarah Wiener
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Pietro Bartolo, Maria da Graça Carvalho, Marie Dauchy, Daniel Freund, Marisa Matias, Kira Marie Peter-Hansen, Kathleen Van Brempt, Viola von Cramon-Taubadel, Lucia Vuolo

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

57	+
PPE	Traian Băsescu, Stefan Berger, Alexander Bernhuber, Maria da Graça Carvalho, Agnès Evren, Peter Liese, Dolors Montserrat, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Massimiliano Salini, Christine Schneider, Maria Spyroki, Lucia Vuolo, Pernille Weiss
Renew	Pascal Canfin, Asger Christensen, Martin Hojsík, Jan Huitema, Karin Karlsbro, Max Orville, Erik Poulsen, Frédérique Ries, Susana Solís Pérez, Nils Torvalds, Michal Wiezik
S&D	Maria Arena, Pietro Bartolo, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Christophe Clergeau, Cyrus Engerer, Hélène Fritzon, Nicolás González Casares, Javi López, César Luena, Nikos Papandreou, Sándor Rónai, Christel Schaldemose, Kathleen Van Brempt, Achille Variati, Petar Vitanov
The Left	Anja Hazekamp, Marisa Matias, Marina Mesure, Silvia Modig, Mick Wallace
Verts/ALE	Bas Eickhout, Daniel Freund, Malte Gallée, Tilly Metz, Ville Niinistö, Jutta Paulus, Kira Marie Peter-Hansen, Nicolae Ţetăru, Viola von Cramon-Taubadel, Sarah Wiener

5	-
ECR	Sergio Berlato, Teuvo Hakkarainen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Marie Dauchy
NI	Ivan Vilibor Sinčić

6	0
ECR	Joanna Kopcińska, Anna Zalewska
ID	Gianna Gancia, Maria Veronica Rossi, Silvia Sardone
NI	Edina Tóth

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani